De vita et honestate clericorũ Ti. I

Capitulũ vnicũ
Licet
Testamẽtis ⁊ vltimis voluntatibus Titu. XI
Capitula
Si pater I
Religiosus II
Sepulturis Titu. XII
Capitula
De
Animarum I
Cum quis II
Is qui III
Licet IIII
Religiosi V
Decimis Titu. XIII
Capitula
Discretioni I
Statuto II
Regularib⁹ ⁊ trãsẽuntibus ad religionẽ Ti. XIIII
Capitula
Is qui I
Non solum II
Constitutionẽ III
Beneficium IIII
Qui post V
Si ad VI
Voto ⁊ voti redemptione Titulus XV
Capitulũ vnicũ
Quod votũ
Statu regl'riũ Ti. XVI
Capitulũ vnicũ
Periculoso
Religiosis domibus Titulus XVII
Capitulũ vnicũ
De
Religionum
Capellis monachorum Titulus XVIII
Capitulũ vnicũ
Presbyteri
Iurepatronat⁹ Ti. XIX
Capitulũ vnicũ
Si laicus
Cẽsib⁹: exactionibus ⁊ p curationib⁹ Titu. XX
Capitula
Romana I
Exigit II
Felicis III
Oẽs IIII
Perpetuo V
Consecratione ecclesie vel altaris Titu. XXI
Capitulũ vnicũ
Si ecclesiam
Reliquijs et veneratione sanctorũ Ti. XXII
Capitulũ vnicũ
Gloriosus
Immunitate ecclesiarum Titulus XXIII
Capitula
De
Quia nõnulli I
Decet II
Clericis III
Quoniam IIII
Eos qui V
Me clerici vl' monachi ⁊c. Titulus XXIIII
Capitula
Statutum I
Ut periculosa II
Episcopus III

Finis tertij

Clerici. ¶ Duo membra distinguit. Secundũ membrũ ,psequit. ibi: Si aũt Jo.an. Et emanauit ad declarationẽ ⁊ approbationem eorũ que de quadã equitate dicebat Hostl. ẽ.de sen.excõ.perpendim⁹.in summa.co.ti.§.quis possit. ver. quid. et dicebat bonũ eẽ si papa hoc determinaret ⁊ rẽpora limitaret.

a ¶ Dignitari. No. q clericat⁹ est dignitas: ad idẽ.iij.di. deni/ q vbi de h.⁊ de ele. nõ resl.c.ij. Si g deerahũt dignitati meri/to priuilegium pdere debẽt:qõ nõ psone sed dignitati cõferitur:vt.ẽ.de ko.cõpe.si diligenti.⁊ de sen.excõ. contingit. (Idem Archidia.qui etiam contra tales allegat c.si apud.xxiij.q.v. Jo.an.) b ¶ Joculatores.quasi loci latores in publicũ.ẽ.c.ti.cũ decorem. factũt eim spectaculũ,pprij corporis:(sui eim corporis ludibrio gestus ⁊ habitus hominũ repsentãt cum comedijs vel sine:)ad hoc.ff.de his qui no.infa.l.ij.§.fi. in occulto tũ vel infirmitatis vel alterius honeste rei causa:aliquid loci facere nõ reprobat:⁊ facit qõ no. Jo.ẽ citharistis ⁊ his qui varijs vtunt instrumẽtis.lxxxvj.di.donare. in.j.glo.(et Accur.in palle.l.ij.§.fi.ff.de infa.)

c ¶ Hollardos.vulgare gallicorũ. (a gula forte sic dicti:solent eim esse gulosi ⁊ leccatores. Jo.an.)

d ¶ Bufones.vulgare tuscorũ: (cano tales vocat hi strriones.iij.q.j.c.j.de conse.di.ij.p dilectione. ⁊ vnde sumpserit originem illud nomen ponit Valerius .li.ij. c.j.circa medium.ver.verum.⁊ vide q dixi.ẽ.e. clerici in prin.al's bufo idem est q rana terrestris. Joh. andree.)

e ¶ Annũ. ad h.j.de here. cum cõtumacia.ẽ.de regula.statuim⁹ in auẽ. de sanc. epis.§.interdici/mus.coll'.ix. ⁊ h est ius nouũ: cũ alias nisi moni/tione trina pmissa fuerint incorrigibiles inuenti: non pdant priuilegiũ clericale:vt.ẽ.de sen.excõ.in audientia.⁊.c.contingit.ij. f ¶ Ignominiosam.ff. de his q no.infa.l.ij.§.ignominiose.⁊.§.fi.cũ ergo talib⁹ ignominiosis artib⁹ clerici intendere non debeãt: vt mimis iocularoribus ⁊ histrionibus.ẽ.eo.clerici.j. responso. (xxxiij.dist.pbyteri.de cõse.di.v.non oportet.j.C. de epis.⁊ cleri.auẽ.interdicim⁹ Archidia.)multo minus ea exercere debẽt:ad hoc.xliij.dist.nõ liceat. vbi dicit q nõ licet clerico taberna ingredi:multominus tenere vtilitas ergo vite tales non patit priuilegio gaudere. C.de adulte.que adulterium in fi.ẽ.ẽ apostata.c.j.xlvj. dist.clericum scurrilem.ne cleri.vel mona.c.ij.

Incipit liber Tertius
De vita ⁊ honestate clericorum. Bonifacius octauus, Clericus ioculator anno vel tertio monitus non desistẽs ipso iure perdit priuilegium clericale. Johãnes andree.
Capitulum. I

a Clerici q̃ clericat̃ ordinis dignitati nõ modicũ detrahẽtes:seu b ioculatores § seu goliardos faciũt:aut bufones:si p ãnũ artẽ illã igno

Bufones

Valerius

n

a ¶ Breuiori. Nota infra annũ dici breue tp̃s: post annũ longũ vel verus. ad h. xxxv. q. viij. c. j. vbi de hoc ⁊. s. de ver. sig. q̃d p nouale. b ¶ Moniti. h de vere iure: sed p quẽ monebunt? Dic q̃ p suũ plarũ vel iudicẽ: vt. s. de sen. excõ. in audientia. ibi si a plaris suis ⁊c. ⁊ .c. cõtingit. ij. ibi. si a re tertio. c ¶ Caresant. repete ipso iure. d ¶ Omni. hoc dicit q̃ multiplex est clericorũ priuilegium: quod dic vt dixi. s. de biga. altercationis. vbi est idẽ verbum.

Ad. (Vũ nõ tenent ĩmunitatẽ canonis licet etiã sint in sacris fm Archi. alle. q̃ ifa in distincte loquit. ⁊ q̃ illi plus peccãt. v. q. vj. p̃dbyteri. xl. di. hõ. de iureiur. cũ q̃dã. Sed Johannes mo. hic cõtra dicens cõstitutos in sacris nõ pdere priuilegiũ licet plus peccent. non eim̃ desinũt esse clerici. ⁊ clericaliter viuere tenent̃ ꝓpter characterem impressum: alle. s. qui clerl. vel vouen. c. j. et. ij. et. s. de cleri. coniuga. sane. ij. prima placet Johan. an.)

Diuisio

a ¶ Clerici. ¶ Prima ps reseruat clericis cõiugatis duo priuilegia cuz certa moderatione. Secũdũ. ibi: Et cum. Scõa reliqua tollit. ⁊ etiã p̃dicta duo si moderatio non seruet̃. ibi:

Additio

In ceteris. (Coquerit̃ Jo. mo. q̃ olim in clericis cõtigatis regula erat ꝓ foro ecclesiastico. exceptiones ꝓ seculari vt in mercationib⁹. s. e. ex pte. de vi. ⁊ ho. cleri. c. fi. hic vero cõtrit̃. dici põt q̃ querele ⁊ scandala secularũ principũ fuerũt cã iusta hui⁹ cõuersionis. gauanẽ eim̃ q̃ clerici cõiugati ĩmunitatib⁹ gaudeãt. quib⁹ nõ cõiugati. Jo. an.) Et fuit tracta de fine cuiusdã extrauagantis que incipiebat: Ad quorũdã. Et emanauit ad declarationẽ eoz q̃ no. xxiij. di. clerici. in. j. glo. ⁊ eo. ti. Jo. an. e ¶ Vnicis. q̃ si bigami essent omni priuilegio clericali exuti essent nec possunt etiã portare tonsurã. s. e. ii. de biga. altercationis. f ¶ Virginibus. secus si cũ corruptis (etiã quas credebãt virgines vt no. xxxij. di. nemo. Jo. an.) vel viduis cõtraxissent: ⁊ eas cognouissent: vt. xxxiij. di. valentino. ⁊ rationem quare virginitas in mulierib⁹ requirat̃ quo ad hoc potius q̃ in viro. quare de bigamis debitũ. in glo. pe.

Quare rex. dicat cum vnica

Nõ q̃re virginitas requirat̃ in muliere q̃ ad ꝓtractũ clerici potius q̃ in viro

g ¶ Cõtraxerũt. No. ꝓ opinione Hug. et Hostl. q̃ mulier debeat esse desponsata in virginitate: vnde si primo defloraut q̃s mulierẽ ⁊ postea cũ illa cõtraxit: non videt̃ q̃ pmoueri possit ad hoc. xxx. q. v. qualis. vbi ō hoc. ⁊. xxxij. di. nemo. Preterea carnis cõmixtio cõfoꝛmitatẽ designat humane diuineq̃ nature q̃ p incarnationis mysteriũ fuit in vtero virginali cõtracta: oportet ergo q̃ consũmatio q̃ illud designat fuerit facta in vtero virginali: q̃ si ante illã corruptũ esse nõ põt: ⁊ bñ facit ad hoc. xxxiij. di. martiũ. Sz contrariũ credo fm Tan. et Bok. q̃ h no. in sũma hui⁹ ti. de biga. §. Item

Ad. q̃d si q̃s. licet Ber. cõtrariũ no. de cle. cõiu. sane. (⁊ ibi plenius scripsi sup vl. glo. rõnes quas inducit Hostl. Jo. an.) ⁊ Bar. bixi. i questiõe dñicali q̃ incipit. aliq̃s cognouit ꝓginẽ: et Ber. s. de biga. debitũ. in glo. vltiũ q̃ nõ diuisit carnẽ suã in plures vt ibi: rũ q̃ sequẽs mrimoniũ fingit̃ pcessisse: vt. s. q̃ filij sint legiti. rãta.

(quõ hãc rõnem Hostl. ipugnat ibi dixt in glo. p hãc. h ¶ Destes. xxj. q. iij. oĩs sacrãta. ⁊ p torã questionẽ. ⁊ s. de vi. ⁊ hone. cle. clerici. Ad.

i ¶ Canonis. xvij. q. iij. si q̃s suadẽre.

k ¶ Clericalis. hutc q̃ fauori clericus renũciare nõ põt: de sen. ex cõ. cõtingit. j. de fo. cõpe. li diligẽti. Sz nunq̃d talis clericus si habebat rescriptuz ad vacaturã anteq̃ cõtraheret: mortua tali vtore si postea vacat illa p̃benda põt illã petere? Termina uit Barth. bixi. in pncipio questionũ suaz questiõe q̃ incipit: q̃dã imperauit (⁊ est nona dñicalis) q̃ non: q̃ cõtrahendo mrimoniũ renũciauit p ipm̃ facẽti: (et facto renũciat q̃s iuri suo. de his q̃ fi. a ma. par. ca. c. ex ore. C. de iure do. impe. l. ij.) ⁊ animũ deposuit: (quasi diceret habuit ꝓ derelicto. ff. ꝓ derelic. l. j. ⁊ vlti. Job. an.) ⁊ hoc est verũ. Mã tũc etiã pdidisset ius in re: multo fortius q̃ ad rem: fm ea q̃ no. s. e. c. j. ad hoc. j. de concess. pben. c. vl. ⁊ in Cle. de rescrip. gratie. Jrẽ cõtrahendu voluit ꝓpetuo adherere vxori. xxxij. q. ij. solet. s. de cõdi. appo. c. vlti. ⁊ eligẽdo alterũ de cõtrariis alteri renũciauit. s. c. ii. de postu. c. vno. de elec. vt quis duas. ad h. j. eo. c. vbi dicit in ceteris ⁊c. l ¶ Cõcilii. s. de fo. cõpe. c. ij. q̃ habet̃ ꝓ palea. xj. q. j. c. ij. Jo. an. Ad. Quo.

m ¶ Declaramus. ex hoc ⁊ superioribus no. approbatã opinionẽ Johan. (si Johã. intellexisset q̃ gauderet oibus priuilegijs. partim approbat̃ eius opi. ⁊ partim reprobat̃ in §. in ceteris. Triplicẽ ergo opi. in hoc no. ⁊ media hic approbat̃: q̃ in omnib⁹ gaudeat incedens vt clericus. ⁊ hoc placuit Hull. in Spe. c. ti. post princi. Secũda q̃ in nullo. Tertia q̃ in quibusdã Johan. an.) no. xxiij. dist. clerici. et reprobatã opinionem Bartho. bixleñ. ibi no. qui dicebat q̃ clericus ꝓfugatus in nullo poterat priuilegio gaudere q̃rũcunq̃ in habitu ⁊ tonsura incederet. quomodo ergo respondeditur ad decreta. s. c. Johan. Triplex est solutio. Prima est q̃ ex sola delatione tõsure sine habitu (supple ⁊ cõuerso nõ retinet p̃uilegiũ.) Vel ibi cũ vidua vel corrupta contraxerat vel aliã vxorẽ habuerat. vel quia hoc est diuinare. dic tertio ⁊ verius q̃ de alio priuilegio loquit̃: ⁊ sic cõcordat: vt. j. eo. §. in ceteris autem.

n ¶ Coniugatos. deferentes tonsuram vel habitum: vt. j. dicit̃. o ¶ Denegatur. j. de regu. iur. cum quid vna. cum suis cõcordantijs. ibi vide de hoc Jo. an.

p ¶ Ceteris. vt in priuilegio q̃ habent ne verent̃ ex actionibus vel collectis. C. de episco. et cleri. l. ij. s. de vl. ⁊ hone. cleri. c. vlti. Job. an.

k dinis clericalis. Et cũ iuxta l Parisiense cõcilium: nullus clericus distringi aut cõdemnari debeat a iudice seculari m presenti declaramus edicto: n huiusmodi clericos coniugatos: pro cõmissis ab eis excessibus vel delictis: trahi non posse criminalit̃ aut ciuiliter ad iudicium seculare: nec ab ipsis secularibus iudicibus eos debere psonaliter vel etiam pecunialiter (ne per vnã viam concedat̃ eisdem iudicibus q̃d per aliã denegat̃) vllatenus cõdemnari. ¶ In p ceteris autem: vel nisi vt pre